

Sygn. akt III AUa 818/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Pietkun (spr.)

Sędziowie: SSA Monika Kiwiorska-Pająk

SSA Irena Różańska-Dorosz

Protokolant: Marcin Guzik

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2017 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku **W. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji W. K.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 stycznia 2017 r. sygn. akt VIII U 1169/16

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 19 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił odwołanie W. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we W. z 12 sierpnia 2016 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do ponownego przeliczenia emerytury. Organ rentowy w uzasadnieniu wskazał, że w związku z tym, że ubezpieczony posiada prawo do emerytury w warunkach szczególnych nie ma podstaw do przyznania mu prawa do rekompensaty w oparciu o przepisy ustawy o emeryturach pomostowych oraz do przeliczenia kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca, urodzony (...), nabył prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od 23 marca 2014 r., przyznane decyzją ZUS z 28 kwietnia 2014 r.

W dniu 25 lipca 2016 r. W. K. złożył do organu rentowego wniosek o przeliczenie emerytury za pracę w szczególnych warunkach ze wskaźnikiem 1,5 za 1 rok pracy.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy było w całości bezzasadne. Sąd ten wskazał, że przedmiotem sporu było przyznanie wnioskodawcy rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych, na podstawie § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. Sąd zważył, że według tego

przepisu osoba, która nabyła uprawnienia do zwiększenia emerytury na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowuje to uprawnienie, z tym że zamiast dotychczasowego zwiększenia przyznaje się jej wzrost emerytury. Sąd zaznaczył jednocześnie, że powyższy przepis dotyczy osób, które na dzień wejścia w życie rozporządzenia tj. 1 stycznia 1983 r. nabyły uprawnienie emerytalne na podstawie przepisów dotychczasowych. Dlatego też, z uwagi na to, że wnioskodawca nabył prawo do emerytury na podstawie decyzji z 28 kwietnia 2014 r., przepis ten nie ma wobec niego zastosowania.

Ponadto Sąd zauważył, że w sprawie należało ustalić czy wnioskodawcy przysługuje prawo do rekompensaty na podstawie art. 21 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, w sytuacji, gdy nabył on prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej. Sąd ten wskazał, że literalna wykładnia ww. przepisu może prowadzić do wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Skoro jednak zgodnie z art. 23 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Przyjąć tym samym również należy, że rekompensata nie przysługuje tym ubezpieczonym, którzy zostali objęci ubezpieczeniem społecznym lub rozpoczęli służbę po 31 grudnia 1998 r. (zob. Marcin Zieleniecki, Komentarz do ustawy o emeryturach pomostowych). Reasumując Sąd Okręgowy wskazał, że rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym, nawet jeśli tego prawa nie zrealizowała. W realiach przedmiotowej sprawy wnioskodawca nabył prawo do emerytury we wcześniejszym wieku na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dlatego też mając na uwadze powołany powyżej przepis art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do rekompensaty mu nie przysługuje.

Sąd wskazał też, że celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Sąd zaznaczył, że w taki sposób istotę rekompensaty określa sam ustawodawca, definiując ją w art. 2 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych jako odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Sąd ten stwierdził, że skoro wnioskodawca nabył prawo do emerytury na zasadzie art. 184 ustawy emerytalnej, korzystając z dobrodziejstwa ustawy co do przejścia na wcześniejszą emeryturę, to rekompensata za warunki szczególne mu się nie należy, wobec jednoznacznego brzmienia obowiązujących przepisów. W związku z powyższym, w ocenie Sądu Okręgowego zebrany materiał dowodowy jest wystarczający, aby stwierdzić, że wnioskodawcy nie należy się rekompensata wynikająca z ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd zajął powyższe stanowisko po analizie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym uwzględnił przepisy prawa, które normują zasady przyznawania rekompensat.

Na marginesie Sąd pierwszej instancji stwierdził, że brak jest podstaw do przeliczenia wnioskodawcy zatrudnienia na podstawie przelicznika 1,5 za każdy rok pracy, gdyż taki przelicznik, zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, należy się za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze, a jak wynika z akt sprawy, wnioskodawca nie spełnia przesłanek art. 51 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się wnioskodawca wywodząc apelację, w której wniósł o uchylenie orzeczenia w całości. Skarżący domagał się przeliczenia emerytury za okres pracy w warunkach szczególnych wskaźnikiem 1,5 za każdy rok pracy.

W uzasadnieniu wskazał, że w okresie od 13 maja 1976 r. do 30 września 1991 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) we W. jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. W ocenie wnioskodawcy ma on prawo do wzrostu emerytury na podstawie § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ponieważ miał prawo do wzrostu na podstawie § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jako bezzasadna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy, jak też zastosował właściwe przepisy prawne, które przytoczył i szczegółowo przeanalizował w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Sąd Apelacyjny w pełni przychyła się do powyższych ustaleń oraz dokonanej przez Sąd pierwszej instancji wykładni przepisów.

W. K., który od 23 marca 2014 r. ma przyznane prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, domagał się przeliczenia tego świadczenia wskaźnikiem 1,5 za każdy rok zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W. wykonywanego w okresie od 13 maja 1976 r. do 30 września 1991 r. Swoje roszczenie wnioskodawca wywodził z treści § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43).

W odniesieniu do tej kwestii, poza tym, co prawidłowo stwierdził Sąd pierwszej instancji w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, trzeba wskazać, że powyższy akt ma obecnie zastosowanie w ograniczonym zakresie. Wynika to z treści art. 184 ust. 1 pkt 1 oraz art. 32 ust. 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z których wynika, że na podstawie przepisów dotychczasowych ustala się tylko wiek emerytalny, dla zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury. Potwierdził to Sąd Najwyższy, w uchwale 7 sędziów SN z 13 lutego 2002 r., III ZP 30/01, w której zaprezentował stanowisko, że zachowały moc jako przepisy dotychczasowe przepisy zawarte w ww. rozporządzeniu RM z 7 lutego 1983 r., a mianowicie „§ 4-8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9-15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.” W konsekwencji wobec osób, które obecnie przechodzą na emeryturę, nie stosuje się pozostałych, niewymienionych wyżej przepisów tego aktu.

Słusznie również ocenił Sąd Okręgowy, że wnioskodawcy nie przysługuje prawo do rekompensaty określonej w art. 21 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2017.664 t.j.). Sąd Apelacyjny w pełni podziela dokonaną przez ten Sąd wykładnię powyższego przepisu, wnikliwie przedstawioną w zaskarżonym orzeczeniu, wobec czego nie ma potrzeby powtarzania zawartych tam poglądów. Sąd doszedł do właściwego przekonania, że w okolicznościach sprawy, w których wnioskodawca ma przyznane prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, nie przysługuje mu prawo do rekompensaty.

Apelacja wnioskodawcy nie odnosi się w ogóle do aktualnego stanu prawnego, co czyni podniesione w niej zarzuty bezzasadnymi.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawcy jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

SSA Monika Kiwiorska-Pająk SSA Maria Pietkun SSA Irena Różańska-Dorosz

R.S.